

Prezes Związku Powiatów Polskich Marek Trams wystąpił do Prezydenta RP, Premiera RP oraz Ministra Sprawiedliwości z interwencją dotyczącą funkcjonowania sądów rejonowych w powiatach. Z uwagi na wagę tego wystąpienia poniżej publikujemy treść listu do Prezydenta RP (treść wszystkich pism zamieściliśmy poniżej).

"Związek Powiatów Polskich zwraca się do Pana, jako głowy Państwa z prośbą o interwencję dotyczącą planowanych zmian w strukturze sądownictwa powszechnego. Zgodnie z sygnałami płynącymi z Ministerstwa Sprawiedliwości planowane jest zniesienie sądów liczących do 14 stanowisk sędziowskich. W praktyce oznacza to likwidację ponad 1/3 sądów rejonowych. Nie wahamy się stwierdzić, że zmiana taka nie przynosząc żadnych istotnych korzyści, będzie stanowiła katastrofę cywilizacyjną dla wielu wspólnot lokalnych. Wynika to z kilku przyczyn:

1. Wobec braku oficjalnego przedstawienia projektu odpowiedniego rozporządzenia nie są znane przyczyny, które przemawiają za wprowadzeniem zmian. W konsekwencji lokalne wspólnoty pozbawione zostały możliwości obrony istotnego elementu swojej infrastruktury społecznej poprzez rzetelną dyskusję merytoryczną z rzetelnymi i obiektywnymi danymi. Już samo to – w powiązaniu z nieracjonalnymi zmianami będącymi odzwierciedleniem preferencji politycznych, a nie rzeczywistych potrzeb – jest istotnym argumentem przeciwko proponowanej zmianie.
2. Powiat rozumiany jako ośrodek miejski wraz z otaczającymi go terenami wiejskimi obsługiwanymi pod względem usług z miasta centralnego stanowi polis – najmniejszą jednostkę, w której w świadczone są wszystkie usługi niezbędne lokalnemu społeczeństwu. Powiat w założeniach reformy roku 1998 miał stanowić miejsce, gdzie obywatel będzie mógł zaspokoić wszystkie swoje potrzeby – począwszy od edukacyjnych (do poziomu ponadgimnazjalnego włącznie), poprzez zdrowotne (szpital) po bezpieczeństwo (Policja, Państwowa Straż Pożarna i właśnie sądy). Pozbawienie 1/3 powiatów obsługi przez własny sąd traktujemy jako zamach na polską samorządność i demolowanie ustroju przestrzennego państwa.
3. Pewne instytucje funkcjonujące w lokalnym środowisku służą nie tylko obsłudze mieszkańców, lecz budowaniu kapitału społecznego. Sądy należą do tej właśnie kategorii. Ich likwidacja pociąga za sobą utratę prestiżu miejscowości, w których się znajdowały, i zmniejszenie szans tych miejscowości w cywilizacyjnym wyścigu.
4. W miejsce likwidowanych sądów rejonowych proponowane jest utworzenie wydziałów zamiejscowych zlokalizowanych w tym samym miejscu, co obecnie sąd rejonowy. Zmiana taka spowoduje co prawda zmniejszenie kosztów wynikających z likwidacji stanowiska prezesa, jednakże zwiększy koszty związane z koniecznością koordynacji prac odległych czasami w sposób znaczący podległych jednostek. Jednocześnie owa odległość może stać się kluczowym czynnikiem uniemożliwiającym sprawne funkcjonowanie wydziałów zamiejscowych. Dodać wreszcie należy, że choć wiele likwidowanych sądów prowadzi wydziały ksiąg wieczystych, w nowej strukturze nie planuje się wydziałów zamiejscowych ksiąg wieczystych. Oznacza to, że w jednych z najczęściej załatwianych spraw sądowych, obywatele będą zmuszeni pokonywać liczącą nieraz kilkadziesiąt kilometrów drogę do innego powiatu.

Z wymienionych wyżej względów apelujemy o interwencję i pomoc.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
/-/ Marek Trams"